

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Iosephi Mariae Svaresii, Episcopi Vasionensis, Praenestes
Antiqvae Libri Dvo**

Suarès, Joseph Marie

Romae, 1655

De rebus gestis Praenestinorum ad annum V.C.CCC.LXXXV. 23

urn:nbn:de:hbz:466:1-11894

*De rebus gestis Prænestinorum ab anno
V.C. CCCLXXVI. ad annum CCCLXXXV.*

CAPVT XXII I.

Nsequente anno V. C. CCCLXXVI. Ca-
millus consilio, & virtute in Volsco bello,
felicitate in Tusculana expeditione, vtro-
bique singulari aduersus collegam L. Fu-
rium Medullinum patientia, & moderatione insignis
magistratu abiit, creatis militaribus Tribunis in an-
num insequenter: in quo excitata seditio à Tribunis
plebis, quia Censores abdicauerant magistratu, cau-
sat i sunt illi, fugere Senatum testes tabulas publicas
census cuiusque, quia nolint conspicere summam æris
alieni, & alia: obæratam plebem obiectari alijs, at-
que alijs hostibus, bella quæri, Latinis, Hernicis,
Prænestinis iam intentari arma, vt teratur plebs,
consensuque plebis impediri cæptum quominus
ad Prænestini famam belli, sicuti censuerant Pa-
tres, scriberentur nouæ legiones. Erat enim cura Pa-
tribus delectus, quippe iam à Præneste profectos ho-
stes in agro Sabino con sedisse nuntiabatur, neque
aliud ad seditionem extinguendam in Vrbe, quam
propè illatum moenibus ipsis bellum valuit. Nam
cum esset Prænestini nuntiatum nullum exercitum
conscriptum Romæ, nullum Ducem certum esse, pa-
tres, ac plebem in semetipsos versos, occasionem rati-
Duces eorum raptim agmine facto peruaftatis pro-
tinus agris, ad portam Collinam signa intulere. In-
gens in Vrbe trepidatio fuit, conclamatum ad arma,
concursumque in muros, atque portas est: tandemq;
ab seditione ad bellum versi Dictatorem T. Quintiu-

Liu.1.6.c.18.

Liu.1.6.c.10.

c.28.

K 2 Cin-

Cincinnatum creauere . Is Magistrum equitum,
A. Sempronium Atratinum dixit . Quod vbi audi-
tum est (tantus eius magistratus terror erat) simul
hostes à mœnibus recessere , & iuniores Romæ ad edi-
tum sine detractione conuenere . Dum conscribitur
Romæ exercitus , castra interim hostiū haud procul
Alliā flumine posita . Inde agrum latè populantes fa-
talem se Vrbi Romanæ locum cæpisse inter se iacta-
bant , similem inde pauorem , ac fugam fore ac bello
Gallico fuerit . Etenim si diem contactum religione ,
in signemq; nomine eius loci timeant Romani , quan-
tò magis Alliensi die Alliam ipsam , monumentum
tantæ clavis reformidaturos species profectò his ibi
truces Gallorum , sonumque vocis in oculis , atque
in auribus fore ? Has inanum rerum inanes ipsas vol-
uentes cogitationes Fortunæ loci delegauerant spes
suas . Romani contrà ubicumque esset Latinus hostis ,
fatis scire eum esse quem ad Regillum lacum deui-
ctum centum anhorum pace obnoxia tenuerint , lo-
cum iusignem memoria clavis irritaturum se potius
ad delendum memoriam dedecoris , quam ut timorē
faciat ne qua terra sit nefasta victoriæ suæ ; quin ipsi
Galli si offerantur illo loco se pugnaturos ut Romæ
pugnauerint in repetenda patria , vt postero die ad
Gabios tunc cùm effecerunt ne quis hostis , qui mœ-
nia Romana intrasset , secundæ , aduersæquè Fortune
nuntium domum perferret . His vtrinque animis ad
Alliam ventum est . Dictator Romanus postquam in
conspectu hostes erant instructi , intenti . Videsne .
Tu (inquit) A. Semproni loci Fortunæ illos fretos ad
Alliam constituisse , nec illis Dij immortales certioris
quidquam fiducie , maiorisvè quod sit auxilijs dederint
At tu fretus armis , animisq; concitatis equis inuade ,
mediam aciem : ego cum Legionibus in turbatos , trepi-
danus

dantesquè inferam signa . Adeste Diij testes fæderis , & expetite pœnas debitas , simul vobis violatis , nobisque per vestrum numen deceptis . Non equitem , non pedite sustinuere Prænestini primo impetu , ac clamore dissipati ordines sunt , deinde postquam nullo loco constabat acies , terga vertunt , consternatique , & præter castra etiam sua pauore prælati , non prius se ab effuso cursu sistunt , quam in conspectu Prænesti fuit . Ibi ex fuga dissipati locum , quem tumultuari ope communirent , capiunt , ne si intra mœnia se recepissent , extemplo viceretur ager , depopulatisquè omnibus obſidio Vrbi inferretur . Sed postquam direptis ad Alliam castris victor Romanus aderat , id quoque munimētum relictum , & vix mœnia tuta ratiōppido se Prænesti includunt . Octo præterea oppida erant sub ditione Prænestinorum , ad ea circumlatum bellum , deincepsquè haud magno certamine capta . Anno V. C. CCCLXXIV . Velitras exercitus ductus , ea quoque expugnatæ ; tum ad caput belli Prænesti ventum , id non vi , sed per deditiōnem receptum est . T. Quintius semel acie victor , binis castris hostiū , nouem oppidis vi captis , Prænesti in deditiōnem accepta , Romam reuertit ; triumphansque signum Prænesti deuictum Iouis Imperatoris , qui ibi colebatur , in Capitolium tulit , dedicatum est inter cellam Iouis , & Mineruæ , tabulaque sub eo fixa (monumen- tum rerum gestarum) his fermè incisa litteris fuit
**IUPITER ATQUE DIVI OMNES HOC
DEDERVNT. VT. T. QVINTIVS. DI-
CTATOR. OPPIDA. IX. CAPERET.
DIE. XX. Cincinnatus verò tum Dictatura se abdi-
cauit . Anno à Nino MCCCCLX . Prænestinos à Ro-** Litt. In Chronicis
 manus victos ductu huiuscce Quintij tradūt Eusebius , Orosius , Eutropius , Siganus , Panuinius , Albertus Pi- Ibid.
 ghius .

Lib. 2. Fast.

Lib. 3. vol. 1.

Lib. 1.

Mar. Histor.

Co. Vat. 4993

ghius e Festo: quidam septem oppida numerant, alij
 Lib. 3. vol. 1. Octo, vt Ioannes Columna referens ad Artaxerxis
 Lib. 1. tempora. L. Florus hec scribit: *Hattenus pro libertate,*
 Mar. Histor. *mox de finibus ejisdem Latinis assidue, & sine intermis-*
sione pugnatum est. Sora, quis credat? & Algidum ter-
rori suere: at Satricum atque Corniculum, Prouinciae.
De Vejjs, & Bouillis, pudet, sed triumphauimus. Tibur
nunc suburbanum, & aestiuæ Prænestæ deliciæ, nuncupa-
tis in Capitolio votis petebantur.

De rebus gestis ab anno V.C. CCCLXXXV.
ad annum DXL,

CAPVT XXIV.

Cap. 35.

Lib. 8. c. 3.

Reg. Antiq.
Tiburt. lib. 2.
c. 14.

Liu. c. 8.

Verū extremo anno CCCLXXXV. tumultua-
 tum quod Prænestini concitatis Latinoū
 populis rebellarūt. Anno CCCCXLV. Gal-
 los Boios Prænestæ venisse, atque inde cō-
 sedisse circa Pedum auditum est. Dictatorem dici
 C. Sulpitium placuit, qui eos fudit. Coniurant rur-
 sūs Latini ad Lucum Ferentinæ Coss. L. Furio Ca-
 millo, & App. Claudio Crasso, in eos desciscentes, &
 æquo iure cum Romanis imperare cogitantes bel-
 lum decernitur. Pugnatum haud procul radicibus
 Vesuuij montis, qua via ad Veserim, (seu Verrestim
 fluuium, cuius superius memini) ferebat, vincunturq;
 Latini Decio se deuouente, deditioñemque faciunt.
 Coss. T. Aemilio Mamerco, & Q. Publilio Philone,
 siue anno V.C. CCCCXIV. Aemilius ad Pedum exer-
 citum duxit, Pedanos tuebatur Tiburs, Prænestinus,
 Veliternusque populus. Bellum infectum omissum à
 Consule præ cupiditste triumphi. Anno insequente
 CCCCXV. cum Senatus Pedum expugnādum, ac de-
 len-